

כורדי הגדול

לכר הצבאי עצמו, אין דמות מן העבר המלהיבה כיום את דמיונם של הערבים כמו יוסוף צלאח אלדין בן איוב, שלא היה ערבי כלל, אלא כורדי.

לפי ספרי ההיסטוריה, חיטל צלאח אלדין את ממלכת ירושלים הצלבנית בקרב מכריע אחד, ליד קרני-חטיף, אחרי שהטיל מצור על טבריה הצלבנית, שם מארב לצבא העיקרי של האבירים הפראנקים, שבא עיף וצמא מציפורי. הוא תפס אותו והשמידו, לכו בנקל את כל ערי הצלבנים, מאשקלון ועד צפון סוריה, מלבד מובלעות קטנות בחוף סוריה.

אולם נצחוננו האמיתי של הכורדי הגדול לא היה בשדה-הקרב. ליד קרני-חטיף רק קטף את הפרי, אותו גידל וטיפח בסבלנות עילאית. נצחנו האמיתי היה נעוץ במאמץ העקבי, שנמשך עשרים שנים מתימות, בהן איחד את מצריים וסוריה למדינה אחת.

בו ברגע שמצריים וסוריה אוחדו סופית, נחרץ גורל ממלכת ירושלים. הסיום הצבאי היה כמעט עניין של מהיכבך. לולא נצחו הפראנקים ליד קרני-חטיף, היו נופלים כעבור כמה חודשים או שנים במקום אחר. כי בשעה שמצריים וסוריה מתאחדות נגד ארץ-ישראל, צפויה סכנה חמורה מאד לבניה של הארץ.

אז החליטה הצמרת הציונית לתת למדינת-ישראל צביון צלבני — היינו, ולהתבודד מפני העולם הערבי הסמוך — היו צריכים להציב משמר קבוע על חומות המדינה, כדי לחפש באופק את הסימן הי ראשון לעלייתו של כורדי חדש.

אילו עשו כך, היה ניתן השבוע סימן-האזהרה בתוך המדינה הי נצורה. כי הסיוט ההיסטורי — איחוד מצריים וסוריה נגד ארץ-ישראל — עומד להפוך ממשות פוליטית.

הדבר לא בא בחטף. מזה חודשים רבים הולך ומוקם האיחוד של 26 מיליון ערבים. בהדרגה הוכשרה הקרקע לאיחוד הצבא, מערכת-החינוך ושיטת-המס. עתה מדובר על דברים שהם חשובים יותר מכל צעד מעשי: דגל אחיד, אורחות אחידה, נשיא אחיד.

כאשר יקום האיחוד הזה, יחלוש על שטח הגדול פי 60 משטחה של ישראל, הגובל עם המדינה משני עבריה.

האיחוד יחלוש על כל דרכי התובלה של הנפט המרחבי לאירופה, מלבד קו המיכליות מסביב ליבשת אפריקה. תהיה לו עמדת מיקוח מצוינת בזירה העולמית. יכולתו לסחוט ויתורים משני הגושים העולמיים תהיה כמעט בלתי-מגובלת.

כמו פאקיסטאן המוסלמית, יסבול האיחוד מן העובדה ששני חלקיו מנותקים זה מזה על-ידי מדינה עוינת. וכמו פאקיסטאן, יפנה את חזיתו בהכרח לעבר המדינה הזאת.

אין דבר אופייני יותר למצבה של מדינת-ישראל מאלו מיבצע-סיני מאשר עמדת המדינה כלפי עפולה היסטורית הרת-משמעות זו. מנהיגי המדינה ופרשניה ליה את צעדי האיחוד בפיהוק, במשיכת-כתמים ובצנזוק אחילי. אולם כאשר שתי מדינות עוינות מחליטות לנוסף מעליהן דגל משותף, צחוק אחילי הופך כמעט למעשה פילוי.

אין כאן מה לצחוק.

אילו קרה הובר לפני שנה וחצי, היתה המדינה כולה נועקת. ראש-הממשלה היה גואם בכנסת. שגרירינו נוכר היו מרעשים עולמות, המתחוח על הגבול היתה גוברת שבעתיים. צה"ל היה עומד במצב הכן. הכותרות בעתונות היו צועקות וזועקות. אך נדמה כי אחרי מיבצע-סיני הגישה המדינה כתבה-הפטרות לגבי כל הקורה במרחב. כמו בסיפור התיכני, אחרי הרוח

שיאפשר למרחב לקפוץ מימיה-הבינוניים לתוך העולם התעשייתי של המאה העשרים.

במשך דור שלם העמידו מנהיגי הציונות פנים כאילו זהו דחליל, מין המצאה שטנית של כמה אנגלים כדי להכות בו את היהודים. הם קיוו כי איכשהו יחזור השד לבקבוק שלו וייעלם בתחתית הים.

לולא איי-הבנה פנטסטית זו של הנעשה מסביבם, יתכן שאפשר היה להשתלב בתה-ליך בעוד מועד. בשעה שהמרחב השמי היה זקוק למנהיגים, למרכז-וכובד שמסביבו יכלו להתלכד שואפי האיחוד והקידמה, היתה הזדמנות גדולה לאומה העברית הי חדשה להרים דגל שהיה נראה למרחקים.

אולם הפסיכולוגיה הצלבנית של הצמרת הציונית המורח-האירופית לא נתנה לה לנצל את הסיכוי

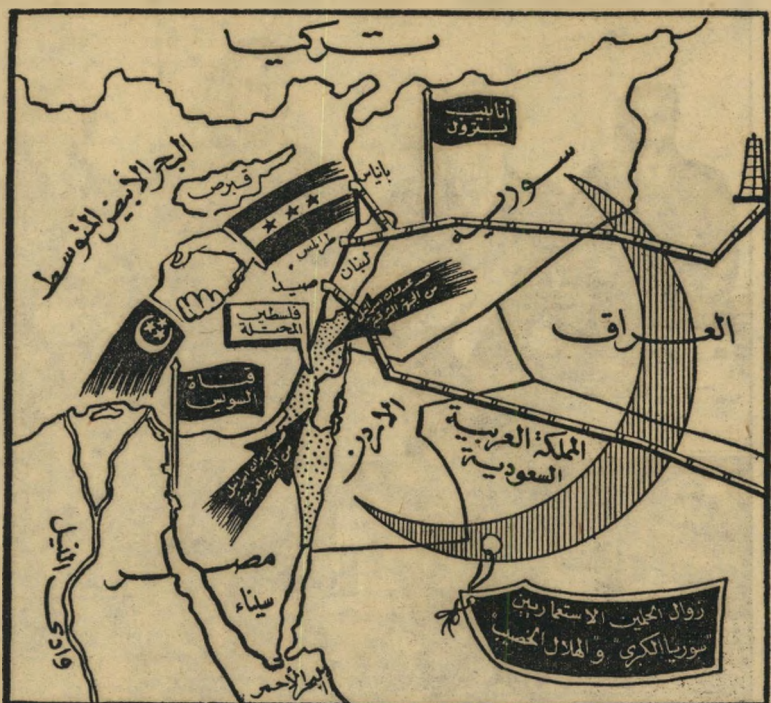
הגדולה בא הרעש, ואחרי הרעש האש, ואחרי האש קול דממה דקה. אלא שבדממה דקה זו אין קודש. זוהי דממה מטאה, דממה של עייפות, של חוסר-אונים וחוסר-דרך.

חוסר-אונים זה הוא הסיכום האמיתי של מיבצע-סיני. לא ניצחו בו החיילים, שהגיעו במיבצע כה מפואר אל מבואות התעלה. ניצח חו בו אותם שניתקו במכה אחת את עורקי-הנפט בסואץ ובסוריה.

הם לא הכריחו רק את דויד בן-גוריון לסגת מאל-ערש ומעוזה. הם הפגינו סוג חדש של כוח על הבמה העולמית, כוח שאינו זקוק לחיילים דחקא. והם הניחו את היסוד לאיחוד שתי המדינות.

תוצאה חותכת עוד יותר: שנה אחרי מיבצע-סיני אין בכל ישראל אפילו אדם אחד המוען שיש טעם

המדינה הערבית המאוחדת

יתרונות האיחוד הסורי-מצרי, כפי שמתאר אותו השבועון „אל-מוסאוויר“ הקהירי. המדינה המאוחדת, לדברי השבועון, תשלוט על תעלת-סואץ וצינורות הנפט, תוכל לגרום נזק קטלני לכלכלת המערב, אם זה יפלוש מחדש למרחב; תלכוד את ישראל בתוך מלקחיים; תשים לאל את התוכניות הקולוניאליות, ביניהן רעיון הסהרון הפורה, המשורטט מימין.

לאחוז בנשק כדי לשבור את האיחוד האימנני בעודו באיכו.

הסכנה המתגבשת עתה בצפון ובידרום, גדולה יותר מלהק של מיגים, או מאוגדה של סטאלינים. היא יוצרת מצאות חדשה במרחב.

מזה דור שלם אחוז המרחב השמי כולו געועים עמוקים למחפסה פנימית. געועים אלה באו לידי גילוי בעשרות מערכות שונות: במלחמות נגד שלטון זר ובסטים זרים, בהפיכות הצבאיות למיניהן, במאבק נגד בריתות צבאיות כפיות. אולם ביסוד כל המערכות האלה עמדו שתי שאיפות יסוד, לעתים בבידור ולעתים במעורסלה:

- **השאיפה לאיחוד המרחב, מן האויקנוס האטלנטי ועד לאויקנוס ההודי, כדי שיוכל לעמוד במלוכד על עצמאותו מול ענקי-עולם, ולזכות במקום-כבוד בין המדינות.**
- **השאיפה לשוני-ערבים פנימי,**

בטוח הארוך, קובעים הרבה גורמים אחי ריב: הרמה התרבותית והמתח הרוחני, הכוח המספרי והרכב האוכלוסייה, היציבות ההברתית וטיב השלטון, הכושר הטכני והיכולת הכלכלית, אוצרות הטבע והמצב הגיאופוליטי. כל עוד בריאה מדינה מבחינות אלה, תעבור בשלום גם מפלה צבאית. אך כאשר היא מעוררת באלה, מוגש לה הי השבון הסופי בשדה-הקרב.

המאבק הצבאי הוא רק מעין גליון-ציונים, המראה מה השיג ומה לא השיג התלמיד בכיתת-ההיסטוריה בשאר ימות השנה.

בכל השטחים המכריעים, צופנת בקרבה המדינה הערבית המאוחדת של מצריים וסוריה סכנות רבות לעתיד ישראל. היא תהווה דגל לכל שואפי האיחוד במרחב הי שמי, כתובת ברורה לכל תנועה מהפכנית לאימית גם בשאר ארצות-ערב. בירדן, בלי בנות, בעיראק, בחצי-האי ערב ובמערב הי אפריקאי, ירגיש כל אדם בכוח-הספיגה של האיחוד הזה.

★ ★ ★

ה לחץ הגדול ביותר יהיה על ירדן. הצלחה אלדין השתלט על עבר-הירדן לפני שהתקף את הצלבנים. האיחוד המצרי סורי יפנה לאותו כיוון — כי כאן חולית התיכור היבשתית.

כל אדם שגדל בארץ מייחל בכל חום לבו לאיחודה מחדש של ארץ-ישראל. כל עוד שולטת בירדן מחד לכה האשמית הלושה ושנואה, יש סיכוי מזהשי לאיחוד הארץ, לטובת שני עמיה. אולם ברגע שירדן תהפוך למחוז פורי, תהיה הדרך עד אין ערוך יותר קשה.

מבחינה כלכלית, יחוק האיחוד את שתי המדינות. למצריים יש עודף באוכלוסייה חסרת-תקרקע. לסוריה יש עודף בקרקע חסרת-אוכלוסייה. המצב לא יתוקן על-ידי העברה מבנות של אוכלוסין, כדעת פרשנים שטחיים. דרוש הרבה יותר מזה: פיתוח אנושי, גיי בוש חברתי, השקעת הון. אולם האיחוד יתן לשתי הארצות תנופה גדולה בכיוון זה. אך מעבר לכל ההשפעות הפוליטיות, הצבאיות והכלכליות תזדקר ההשפעה הנפשי-ית של האיחוד. הוא יעביר גלי-חשמל בי מרחב. הוא ילחץ את דמיון ההמונים.

כדמשק ובקאהיר, בערן ובאוראן, כחארטום ובחאכאניה, יראו ערבים צעירים באיחוד זה אות לבי אות — ראשיתו של תהליך שהי פוך את המרחב כולו למדינה אחת, בעלת שיעור-קומה בורה העולה מית, ובעלת סיכוי לבנות לה חיים חדשים על הריסות ההתנוונות של דורות העבר.

★ ★ ★

עד כאן המדובר בסכנות. אך האם באמת צופן תהליך זה בקרבו סכנות בלבד? האם אין בו גם סיכוי גדול לאומה חדשה, דינאמית, השוכנת בטבורו של הי מרחב הזה?

אם אנתנו מדינה צלבנית, ואם נשאר כזאת, הרי זו סכנה אדירה. מול עולם ערבי מאוחד, לא יעמדו לנו לאורך ימים לא הדולארים של המגבית, וגם לא האמיקסים של הצבא הצרפתי. כוחנו היחסי יפחת בהדרגה.

אולם אם איננו צלבנים חדשים, אלא ישראלים חדשים — אומה אסיאתית השייכת למרחב, המזי דחה עמו בלבה והקשורה עמו בגורלה, אין זה בטוח כלל כי ליכוד המרחב הוא בחזקת רעה.

השאלה תהיה אז: איחוד של מי עם מי, ונגד מי? במקום לעמוד מן הצד, במקום להתעלם מן המהפכה המתרחשת מסביבנו, במקום לעסוק בקרקס המטופש של שנת העשור, מוטב שנקפוץ לתוך המים הסועים ערים של המרחב, ונשתדל לשנות בהם לעבר יעדים חדשים המצפים לנו.